

SINAPI TERTIVM.

lib. v. 111. simplicium medicamentorum, sic inquit. Sinapi calfacit, & desiccet quarto ordine. Huic nomen Græcum *σινάπις*, & veter. Latinum quoque Sinapi, & Sinapis: Arabicum, Cardel, aut Chardel: Italicum, Senape: Germanicum, Seneff: Hispanicum, Moflaza: Gallicum, Senese.

Κάρδαμον.

NASTVRTIVM.

CAP. CXLIX.

Nasturtium optimum constat esse Babylonium. Omnium semen est acre: ex calfacit, stomacho aduersatur, aluum turbat, tinea excutit, lienem imminuit, partus exanimat, menses cit, venereum stimulat, sinapis, & crucæ simile intelligitur: lepras, & impetigines absterget. Illitum cum melle licnem extenuat, fauos expurgat: pulmonum vitia extrahit, sorbitionibus incoctum: serpentium uenenis potum resistit, atque eas suffitu: capillorum destituta cohibet: carbunculos ad suppurationem perducit, & rumpit: coxendicibus cum polenta commodè ex aceto illinitur: tumores, collectio nesque diucit: emittit furunculos illitum cum muria. Herba: ad omnia eadem, effectus licet minor.

Nasturtium

NASTURTIVM.

Nasturtium hortis familiaris, & frequens herba est, tenuis: folijs parvis, laciniatis: caule tenui, sesquipedali: flore albo: semine in rubrum nigricans, folliculis rotundis, ac pressis contento, thlaspi modo. Plinius auctor est lib. xx. cap. xiiii. album, & nigrum reperiri. Verum cum Nasturtium uenerem inbibere scribit, vel codicem eo in loco deprauatum, vel Plinium ipsum Nasturtij naturam non recte nouisse, & ideo in hoc deceptum esse crediderim, quod experimento, & Dioscoridi repugnet. Excalfacit, attenuat, urit, extrahit, resoluit, & incidit. Animum ex acure rescentibus traditur, unde animi torpore affectos ad nasturtium denorandum adhortatur adagium. Succus dentium dolorem mulcet, si calidus in aure dolentis lateris fuerit instillatus. Semen denariorum decem pondo ex aqua potum bilem subducit, capitis uita purgat, visumque clarificat. Nasturtij semen (vt lib. v. l. i. de simplicium medicamentorum facultate memoriae prodidit Galenus) aduerentis facultatis particeps est, sicut sinapi. Proinde coxendicis, & capitis dolores, atque adeo quodcumque aliud rubrificationem postulat, eo perinde atque sinapi excalfaciunt. Miscetur quoque remedijs, que exhibentur asthmaticis, tanquam scilicet id, quod crassos succos ualenter incidere ualeat: uelut & sinapi. Nam omnia ei simile est. Porro & herba arefacta similem semini vim possidet. Humida uero adhuc, & uiridis propter aque & humiditatis admissionem, multo semine inferior est: adeoq; sic mordacitas eius moderata est, ut cum pane ea uti liceat, ceu obsonio. *Κισθαμω*, Grecis, Nasturtium Latinitis uocatur: Mauritanis, *Nofalchef*, seu *Nofalitis*. Nasturtio, & *Agretto*: Cermanis, *Kressen*, & Caricukress: Hispanis, *Nasturco*: & *Malpica*: Gallis, *Cresson de iardin*, & *Nastorti*.

a Meum. *Θλ. α. πη.*
β. α. πη. α. πη. in se-
 pibus & pa-
 uentibus.

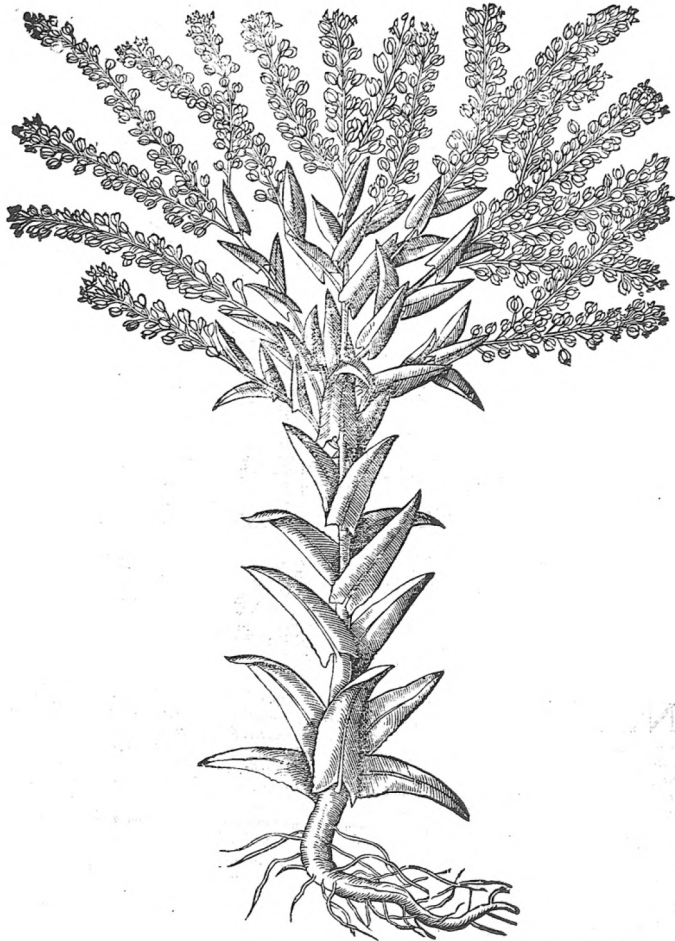
Drag. *α. πη.*
α. πη. α. πη. in sepi-
 bus, & sepul-
 chris.

Thlaspi con-
 siderato.

Thlaspi herbula est angustis folijs, digitali longitudine, in terram uersis, subpinguibus in cacumine diuisis binum dodrantum cauliculo, tenui, non sine adnascensibus ramis: fructu circa ipsum totum, ab extremo in latius se pendente: semine nalturtij, in cluso uasis lenticulae effigie, nisi quod infirmum: unde nomen accepit. flos albacat. Nascitur in feminis a, & sepibus fossisq;. Semen asperi gustus, excafaciens; bilem utriusq; extrahit, potum acetabuli mensura: prodest ichthiadicis infultum: sanguinem potu educit, internas suppurationes rumpit: menses ciet, sed partus enecat. A lierum thlaspi tradit: Crateas, quod aliqui Perifcon sinapi uocant, latis folijs, radicibus magnis: utile ichthiadicorum infusioni.

T Ametsi Thlaspi, cuius hic imaginē habemus, caule iam edito, folijs non sit in cacumine diuisis, cum tamen ceteras habeat notas, quas suo Thlaspi inscripsit Dioscorides, nihil impedit, quin credam id esse legitimum; & praesertim cum iam obseruauerim, antea quam conulescat, ipso in eunte Vere, hoc Thlaspi folia fundere, humi accubantia, quae utriusque circa

THLASPI I.

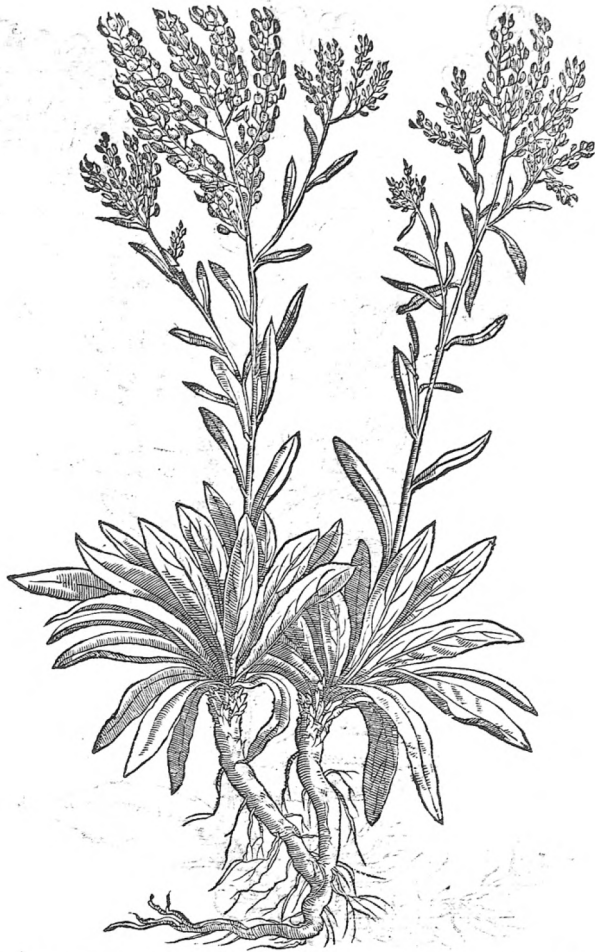

THLASPI II.

cacumen diuisa sunt. Sed hæc ad eò fugacia sunt, ut paulò post constaccescant, & pereant. Quæ autem in caule habentur,
 sunt quidem, ut Dioscorides inquit, angustâ, subpinguia & digitali longitudine: caule deinde est tenui, duorum dodrantium
 longitudine, non sine adnatis ramulis, in quibus fructus circa ipsos totos spectantur, nempe folliculi compressi, lenti, aut
 disco similes, in quibus semen concluditur, nasturtio simile, acuto sapore. *¶* deoq, manifestò hallucinatur nouus quidam stir-
 pium censor, qui hoc Thlaspi Crateus, non Dioscoridis esse contendit. Error patet, quòd Dioscorides Crateus Thlaspi
 scribat folijs esse latis, & radicibus magnis, quibus qui non uidet carere hoc nostrum, is prorsus cecutire dici potest. Atqui
 si planta est, quæ nobis nota sit, quæque Crateus Thlaspi referre possit, eam ipsam ego putarem esse, quam superius fla-
 tim post raphanum appinximus, & Vulgarem Raphanum & Rusticanum appellauimus. Siquidem hæc lata folia habet,
 & radices magnas, & ad Ischiadicos herba utilis est. Cæterum planta quam THLASPI ALTERVM vocauimus,
 quòd eius semen Thlaspi haud ab simile uideatur, nascitur in agro Pragensi, locis saxosis & asperis. Floret medio Vere, &
 10 Iunio mense fert semen, acuto sapore. Verùm non desunt, qui existimauerint, Thlaspi, & buriam pastoris vulgò dictam
 unam, & eandem esse plantam; cùm tamen huiusce Burie pastoris folia, quæ per ambitù sinuatum laciniata uidentur, semenaq;
 his, quæ de Thlaspi memoria prodidere Dioscorides, & Galenus, minimè conueniant, eorum sententia prorsus explodenda
 uidetur. Cæterum legitiuum reperiri in Italia certum est: siquidem eo maximè abundant & Goriticius ager, & Gradi-

THLASPI III.

Thlaspi virens
ex Galeno.

seu menis, ea parte qua Sontius alluit. Nasctur frequentissimum, & acerrimum in Pago sancti Petri non longe à Goritia, aliisque circumstantibus locis, semine perquam acri, in folliculis incluso, in cacumine diuisis, lenticula effigie, superua parte pressis, ut Dioscorides inquit. Meminit Thlaspi Galenus libro vi simplicium medicamentorum, sic inquit. Thlaspi semen habet & ipsum facultatem acrem, adeo ut internos abscessus potum disrumpat. Menfes ciet, & fetus enecat. Per sedem insusum sanguinolenta euacuans, sibiadiibus prodest. Est enim alioqui tum superne, tum inferne biliosorum humorum euacuatorum, acetabuli mensura potum. Et libro primo de antidotis: Utuntur Thlaspi (inquit) quod è Creta affertur, quodq; ubique nascitur, colore inter luteum, & flauum medium, figura rotundum, exiguum adeo, ut multoties grano millij cedat. Melius est autem è Cappadocia comportatum thlaspi imponamus. Hoc ad nigredinem inclinat: figuram non exactè rotundam habet, & antedictum magnitudine permultum superat, atq; ab uno latere paruam quandam, veluti compressionem præ se fert, inde & nomen obtinuit. Prouenit autem ut hoc, ita & illud in Cappadocia quam plurimum. Ideoque non absolute quod inde aportatur, optimum censendum est, sed quod peculiariter in Sauro nascitur, nec Cretico, nec passim nascenti simile. Hæc de Thlaspi Galenus. Ex quibus satis constat, Italicum thlaspi illi, quod Cappadocia profert, non esse viribus comparandum. Reliquum est, ut de BYRSA PASTORIS, cuius superius meminimus, aliquid in medium asferamus.

BURSA PASTORIS.

feramus. Sed cum veteres nihil de hac posteritatis memoria mandauerint, ea tantum recensere, que à recentioribus de eius viribus adnotata inuenio, cum planta ipsa omnibus vulgò notissima sit. Est igitur Bursa pastoris ex refrigerantium, exiccantium, & adstringentium genere. Quapropter prodest atria, & emplastri more imposita inflammationibus, & sacris ignibus. Decoquitur pluuiali aqua cum plantagine, & Armenio luto, bibiturq; eius decoctum ad intestinorum difficultatem, & ad cruentas excretiones. Herbae succus recentia vulnera glutinat, & auribus purulentis infusus medetur. Siftis mensum abundantiam, si eius, & persicarie decocto insideant mulieres. Esturq; ad idem, & contra deniq; omnes sanguinis fluxiones efficax est tenui pulcicula circumlita, & in oleo frixa. Additur in emplastris, que ad capitis vulnera componuntur, & in unguentis compluribus. Quæ herba vocatur Græcis, Thlaspi quoq; Latinis dicitur: Barbarris, Nasturtium tectorum: Italis, Thlaspi: Germanis, Bisemkraut: Hispanis, Pani queso de flor blanco: Gallis, Senecæ Sauvage.

Bursa pastoris vire.

Nomen.

† Hoc loco Ruellius legisse videtur *pani queso*, quod verterit lenticulæ effigie: nec temere, quod Thlaspi semen illi pulchre respondeat: Verum vulgati Græci codices habent *θρασυδία*, hoc est, dylci figura.

DRaba herba ad cubiti altitudinem affurgit, tenuis spargēs ramos, & ex utroque latere folia, cœu lepidij, sed molliora, & candidiora. In cacumine uerò tambuci umbellam gerit, candidos flores habentem. Herba hæc cum trifana coquitur, in Cappado cia maximè. Semen aridum pro pipere obsonijs adq̄uifcetur.

Drabe confi-
ctatio.

DRaba caput multis sanè argumentis conspicuum est, esse Dioscoridi adulterinum. Nam si primam plantæ nomenclationem expendamus, illam quidem facile conyiciemus, (ut Marcellus rectè animaduertit) nec Græcam esse, nec Latinam appellationem. Deinde cum nec apud Galenum, Oribasium, Paulum, Aetium, aliosq̄ Græcos Authores, quicquam de Arabi, Drabæ scriptum reperitur, hinc facile conyici potest, Drabam Dioscoridi esse adulterinam. Ad hæc illud q̄ uoq; rem sic se habere, maximè arguit, & ab aliquo Dioscoridi additam esse Drabam, quod bis in Græco exemplari manuscripto in secundo hoc libro habeatur, non ut hic statim post Thlaspi, tum etiam post Glastium, ad libri calcem intrusa; sed ipsi hic Arabis appellatur, & alias istic de ipsa tra ditur, etiam ijdem uerbis, ut nec de nomine, nec de re satis certet

ARABIS, SIVE DRABA.

maximè

b Drag. *μυρῶ*
i. parua.
c Meum. *μυρῶ*
g. a. i. c. xca.
d Cat. *ἄνθρῶ*
μυρῶ *μυρῶ*
e *μυρῶ*
f. i. testum,
& mammarū
inflammātes.
c Meum. *μυρῶ*
g. e. i. fatina
subacta.

linā cum melle datur. Illinitur ex aqua, aut melle utiliter b cæcis carcinomatibus, e durijs mammarum, & testium inflammationibus. In totum extenuat, & excalcificat. Mitius multo ad clysteres fiet, si aqua macedat, atque torceatur, uel linteo illigatum d, pinſita farina oblitum perascietur.

Q Vanquam Theophrastus, & antiquorum alij Eryſimon inter cerialia commemorant: & ſesamo ſimile faciunt: quod tamen à Dioſcoride repræſentatur, ſolijs eruce amulis, tanquam ab illo admodum diſſimile, hic inter acerrimas plantas, non inter frumentacea, ubi de ſesamo diſſeruit, ab eo repositum eſt. Faq̄, propter facile dici poteſt, Eryſimon aliud deſignare Theophrasto, aliud verò Dioſcoridi. Ideoq; Plinius vtriuſque in Eryſimi hiſtoria adſtipulari videtur. Namq; lib. 18. cap. v 11. ac x. Theophrastum ſecutus, ipſum frugibus adſcribit, ſesamoque ſimile facit. Et libro xx 11. cap. xxv. Dioſcoridem imitatus, ſolijs eruce paulò anguſtioribus, & ſemine naſturtij Eryſimum eſſe prodidit. Hoc idem palam eſt feciſſe Galenum: quippe qui lib. v 1 ſimplicium medicamentorum, Eryſimum plantis comparavit, quæ acrimonia prædita ſunt, uti naſturtium, & ſinapi. Et lib. v. de alimentorum facultatibus ipſum inter fruges retulit, quæ in cibum veniunt, unā cum ſesamo, ſic inquit. Et porro milio panicum adſimile eſt quodammodo, ſed ad omnia deterius, ita & ſesamo Eryſimum corporis ſubſtantia nonnihil aſſine: ſed maſum inſuauius eſt, & tenuioris alimenti, adeo quòd in omnibus illo deterius exiſtit. Caterùm Ruellius, quòd dixerit Plinius Eryſimum, & ſesamum rubentibus provenire ſolijs, item ipſiſ

Ermyi, ſeu
Iriouis còſid.

Ruellij, &
Hermolai-
puiſ.

IRIO ALTER.

virentibus nullum animal nefci illud frugis genus autumat Erysimum esse, quod vulgò Tridentina rura appellant Formen-
tone, Forotulientes verò, quod pullo sit colore, nominant Saracino. Verum hac in re Ruellius accepius deprehenditur, quòd
nullis notis respondeat hoc Erysimum, quod Theophrasto, & Plinio describitur: quandoquidem, quod vulgò appellatur For-
mentone, caule tantum rubet, non folijs, à nulloq; pecude recipitur, sed ab omnibus auassimè depascitur, nec ulla ex parte
sejanum amulatur. Porro sciendum est, Dioscoridis Erysimum non esse sylvæstem ericam illam, quam nos nobilem appel-
lamus, ut credit Hermolus, itemq; Ruellius ipsum secutus, sed stirpem ab ea diversam. PAXONIS itaq; duo videntur genera,
ut ex iconibus videre est. Illud autem magis Dioscoridi genuinum esse censéo, cuius folia minora, & cornicula paulo ve-
getiora spectantur. Verum non ob id negauerim, aliud quoq; trionis esse genus, cum omnibus trionis ferè notis sit prædi-
tum. etsi scio non defuturos canes, qui me allatrabunt. Id Græcis ἐρύσιμος dicitur, quod Latinis similiter Erysimum, &
Irio: Italis, Eryfimo, & Irione: Germanis, Hederich, & Wilder senff: Hispanis, Rinchaon: Gallis, Felar, ou de la tortelle.

Πίπερι.

PIPER.

CAP.

CLIII.

Piper in India nasci, breui arbore traditur: quæ inter initia, prælongum fructum, ueluti siliquam,
promit, quod longum piper est: habet intus aliquid tenui milio simile, quod tandem in perfe-

PIPER.

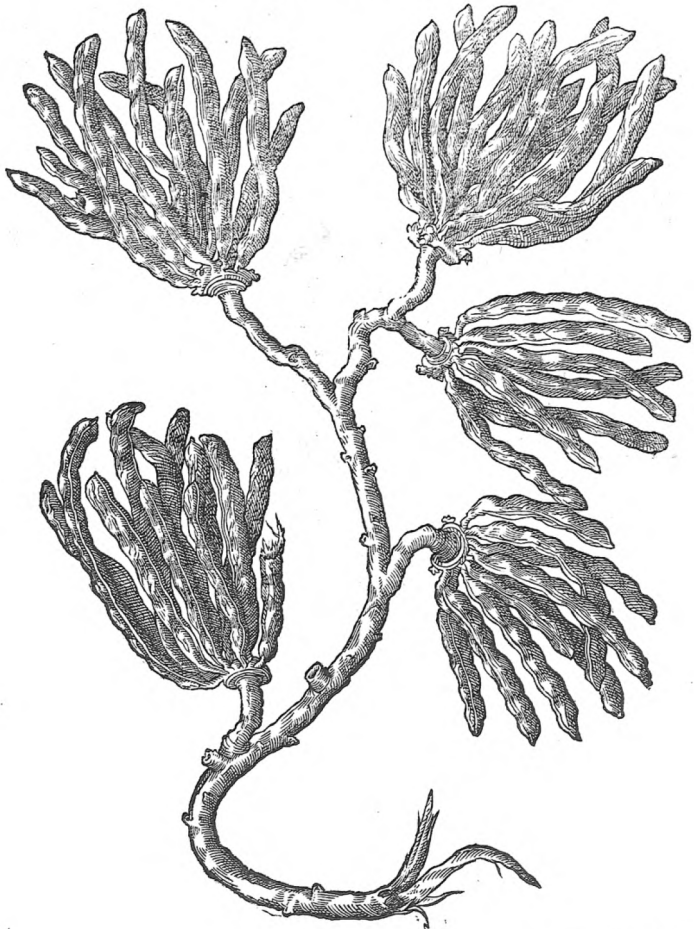

Aum

Quæ in pipere
capite con-
elusa sunt nõ
habet Oribas-
ius.

Quum piper euadit. Id autem suis temporibus dehiscent, pandensque sese, racemos emittit, grana fe-
rentes qualia uidemus. Ea acerba candidum piper faciunt, aptum ocularibus remedijs, antidotis
& medicaminibus, quæ contra venenata parantur, & theriaca uocant. Longum uero uoluentius
mordet, & quoniam priusquam ematureleat, decerptum est, subamarum relinquitur, antidotis, &
theriacis medicaminibus expetitur. Nigrum uero utpote quod tempestiua maturitate collectum
sit, odoratum esse constat, candido suauius, acrius, & ori gratius, necnon ad condimenta uulgius, &
sed candidum, & adhuc in acerbum uergens, antedicti infirmus est. Eligi oportet grauissimum, ple-
num, nigrum, sine multis rugis, recens, ac minimè furfuriosum. Inuenitur etiã in genere ni-
gri, femina nutrimento delecta, casta, inania, minimè ponderis, quod uocant brasma. Vis omnium
excalfacit, urinam ciet, concoquit, extrahit, discutit, absterget caliginem, quæ oculis obuiscatur. Piper
febrü horroribus circuiit repentibus, siue potu, siue illitu subuenit: serpentü morsibus auxiliatur: 10
partus extrahit: conceptum adimere creditur. statim à concubitu suppositum: tussis omnibusque pec-
toris uitijs, siue eclegmate, siue potu succurrit: anginae eo, & melle conueniente perunguntur: potü
cum recentibus, lauri folijs, tormina discutit: cum uua passa manducatum pituitã à capite elicet: uale-
tudinem tuetur, dolores finit, appetentiam mouet, concoctionem adiuuat. ad intractã cæcæ intestina

PIPER ÆTHIOPICVM.

ad ditum: strumas cum pice discuti: uiligines ex nitro emaculat. Fidi nono, ꝛ ꝛt aũt, motum torretur. Non est huius arboris radix gingiber, ut aliqui existimauerunt, sicuti paulo post ostendemus. Nanq; piperis radix costis similis est, ora gustantium accendit, saluum cicit. Hac lienem reprimat, cum aceto illita aut pota: caput, etiam purgat, manducata cum semine upedicularis herbæ, quam staphidem agriam uocant.

L Vstiani navigationibus suis hoc auro consecissis per oceanum Atlanticum uersus austrum primò, & hinc deinde in orientem ad Calcut, Taprobanam, aliasq; Indici pelagi insulas: item Hishani liburnicis uelut ad occidentales Indias, Peru, atque alias complures regiones, quæ antiquos Geographos penitus latuerunt, non modò Dipere, & huiusmodi odoratis simplicibus uniuersam repleuerunt Europam; sed & Stirpium historia, à quibus oriuntur, posteritatis memoria prodiderunt. Quod postea fecit, ut nobis planè ignoraste uideantur Theophrastus, Dioscorides, & Plinius, aut ob regionum distantiam (indigenam potius in hoc fidem secuti, quàm quòd fortè ea uiderint, quæ de pipere scriptis tradiderunt) aut ob aliam quàmuis causam, planta illius formam, ac notas, quæ piper in India gignit, ac quonam modo piperis planta suum edat fructum, an scilicet racematim, an corymborum modo, an in siliquis inclusum, an bacciferarum arborum more.

Piperis & pili
regius histior

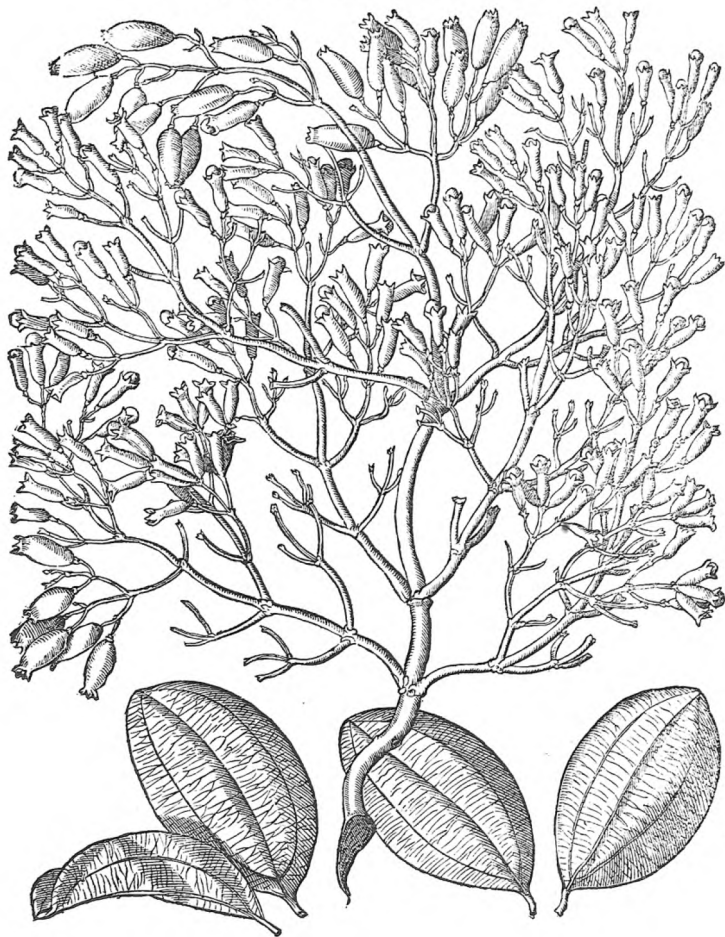
PIPER INDICVM.

Siquidem

Plinij lapsus. Siquidem Plinius lib. x. c. xi. cap. v. ita scribit: *Arbores quæ passim piper gignunt, & iuniperis nostris sunt similes. Quamquam in fronte Cascaſi foliis opposita gigni tantum cas aliqui tradidere. Semina à iunipero diſtant parvulis ſiliquis, quales in pſaſcolis uidemus. He primquam debiſcant, decerpi, toſteq; ſole, ſacunt, quod uocatur piper longum. paulatim verò debiſcentes per maturitatē, oſtendunt candidum piper, quod deinde ſoftum ſolibus colore, rugoſq; mutatur. hec Plinius. Quibus à Dioſcoride non longè diſſimile uideretur, niſi piperis plantam ſimilem iunipero reddidiſſet: namq; Dioſcorides nullis eam notis reſtatuauit, neq; alicui ſimilem fecit. Theophrastus præterea quanquam ſcriptum reliquit lib. ix. cap. xxi. de plantarum biſſoria, Piperis duo eſſe genera unum rotundum, alterum oblongum; eius tamen arboris eſſigiem ſilentio præterijt. At hi, qui ſus liburnicis immenſa trauicerunt maria, propriasq; perluſtrant regiones, ubi piperis utriuſque planta innumera ureſcunt, nigrum, ac rotundum gigni narrat à quibusdam inſirmis uiticulis uicinas arbores altiore comp lexu ſcandentibus, acute clematidi non diſſimilibus, ſolo tamen malum Aſſyrium emulantibus. Quin & racematim proferri uuarum labryſca mode, conſertius tamen, deinde menſe Octobri per maturitatē decerpi, & ſub feruenti ſole tegetibus palmæis expanſum torrerit, quoſque nigreſcat, & rugoſum euadat: quod tridui ſpatio plerunquam fit. Longum autem, ut idem teſtantur, aliæ ferunt arbores, eſſiq; uelut nucamentum quoddam, exilibus granulis ſquamatis compactum, quod uelut iulus in pontica nuce, cui pulebrè adſtipulatur, uermiculoſa facie dependet, piperato guſtu: nun-*

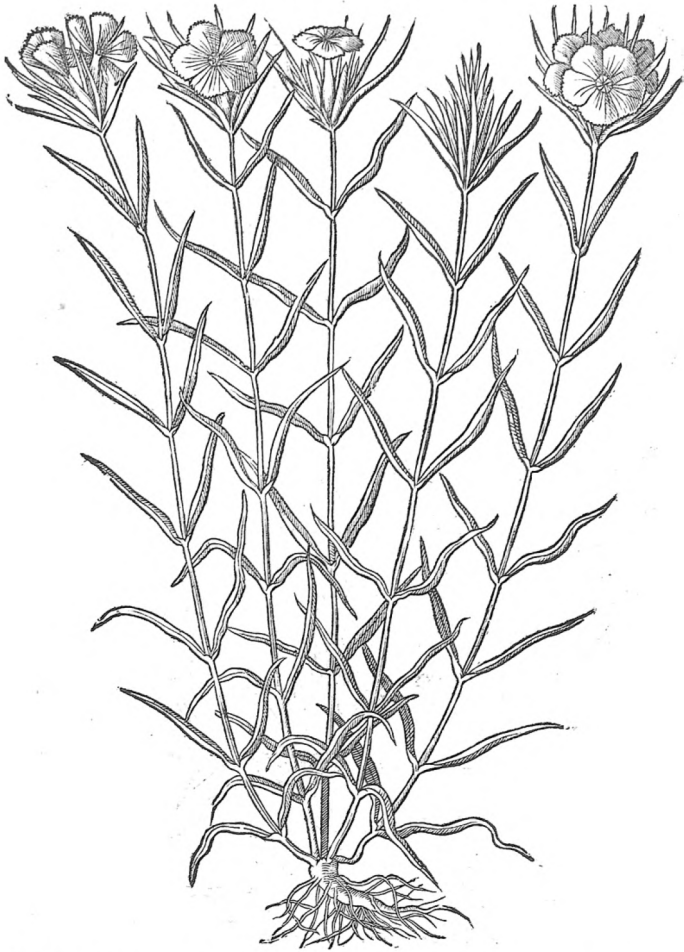
CARYOPHYLLI AROMATICI.

quam tamen in album, uel nigrum piper coalescit. Galenus indigenam fidem, & Dioscoridem secutus, eandem plantam tan rotundum, quam longum piper edere credit. Piperis fruticem uidimus nos Neapoli, qui Lusitanorum descriptioni maxime respondere uisus est, quod uiticuloso caule esset, clematidis acute modo. Sed & aliam arbusculam piper racematim proferentem uidi Venetijs, quae prorsus illius plantae faciem exprimit, quam vulgus Ribem appellat. Viret haec in horto clarissimi medici Maphei à Mapbeo, in quo plurima simplicia notatu digna uisuntur. Quo fit, ut mirum non sit, si in piperis historia variant auctores. Quandoquidem cum varia in Italia piperifera habeantur arbuscule, facile credendum est, varietatis longè maioris eas in India reperiri. Ceterùm piperis planta, cuius hic imaginem appinximus, nisi quam uua, aut sicca à me uisa est, sed ita Prage Boemorum eam mihi delineabat Lusitanus quidam miles, qui in Indias per Lusitranera oras. Verùm integros nigri piperis racemos Verona ad me misit Franciscus Calzolarius Pharmacopaeus baud indoctus. Porrò & aliud piperis genus habetur, quòd ΑΕΤΗΙΟΡΙCΥΜ, siue piper nigrorum uocat Serapio. Hoc in siliquis racematim provenit, pisiform, aut phaseolorum modo, granis piperis nigro paulò minoribus, & pertinaciter siliquis inhaerentibus, utuntur hoc Aethiopes ad dentium dolores. Assertur ex Alexandria Aegypti cum alijs aromatatis. Non desunt, qui huius distillatam ignorantes, quam describit Serapio capit. 337. de grano Zelin, illud perperam Carpesium esse putent. quorum opinionem haud probandam conuicimus in nostrarum epistoliarum volumine, ad Ioannem Heßium, medicum Norimbergensem

Piperis planta
in Italia.

genem scribentes. Addunt quoque piperis generibus corniculatum illud piper, quod vulgò Indicum appellant, aut ut alij
 nolunt Siliquastrum, quòd acerrimè sit gustus. Ea planta itaque provenit folijs hortensis foliis maioribus, longioribusque,
 caule cubitali, ac etiam longiore, viridi, ramis compluribus brachiato, geniculatoque: floribus candidantibus, è quibus nagi-
 nis oriuntur corniculorum speciem referentes, herbaceo primùm colore, & deinde coralliorum modo rubescente, ac pelluci-
 do; gustu acerrimo, adeò ut piper omne sua superet acredine. In his semen concluditur minutum, colore subalbicante, eius-
 dem proximus gustus. Huius plura habentur genera: Nam aliud pumilius tota planta provenit, & corniculis longè mi-
 noribus, aliud verò rotundis scè siliquis. Sed omnibus eadem est acredinis uehementia. Exalfaciunt omnia excessu
 exurunt. Piperis meminit Galenus lib. viii. simplicium medicamentorum, sic inquit. Piperis radix vires custo-
 similes potissimùm obtinet. Porro fructus eius nuper quidem admodum germinantis, longum piper est: quare etiam matu-
 ro humidus est, humiditatis eius indicium est, quòd facillè repositum perforatur, ac non protinus mordicat, sed post paulò in-
 quasi superassatum est, & superexiccatum. Verùm utrumque valenter tum exalfacit, tum desiccet. Ceterùm quoniam
 Bioscorides inter simplicia de CARYOPHYLLIS, que mihi piper in mentem redegit, nihil posteritatis memoria man-
 dauit,

Piperis vires
 ex Galeno.

Caryophyllo-
 rum hist.

10

- daunt, cum ea ex eislem afferantur regionibus, suntque in precipuo medicorum usu, adeo prestantissimum, odoratissimumque medicamentum, silentio non dissimulandum duxi. Provenit igitur Caryophyllorum arbor in orientali plaga, quibusdam Indici pelagi insulis, non longe à Badan. Huius candex ex atro similis est, eademque materies. Folia vero in cinnami vulgaris inftar habet, sed rotundiora. Fructus est parvus, ex atro frutescente, in eam modum capitato, exerts in adversum quatuor denticulis, sese stellatim decussantibus, prominulo apice, quadrati alveoli sinu medio umbilicatum prodeunte. Cultores arundinibus flagellant arborum, conflrato prius circumquibus tegibus palmis folio. Caryophylli meminit Plinius libro XI. cap. vi. bis verbis. Est etiamnum in India piperis grani simile, quod vocant Caryophyllum, grandius, fragiliusque. Tradunt in Indico luco id gigni. Adhucitur odoris gratia. Horum nusquam inuenio mentionem scisse Galenum, tamen Serapio ex Galeni auctoritate plura de Caryophyllis tradidit suo de simplicium medicamentorum volumine.
- Quomobrem crediderunt aut Galeni librum, in quo de Caryophyllis differunt, pervisse, aut Pauli potius, quam Galeni testimonio de his scripsisse Serapionem. Nam de Caryophyllis prius Paulus usdem, quibus postea Serapio, verbis tractavit, libro vi. ubi hoc habet. Caryophylli, quasi dicas nucifolium, non eam habet substantiam, que nomine pretenditur, sed ex India veluti flores eiusdem arboris, seftuocacei, & nigri sunt, longitudine ferè digitali, odorati, acres, subamari, calidi, & sicci in tertio propemodum ordine: qui multiplicis usus sunt, tum ad obsonia, tum ad alia multa medicamenta. Caryophylli, ut scribit Serapio, iccinori, stomacho, & cordi auxiliantur. Concoctionem adjuvant, & alui fluxiones cohibent. Quinetiam eorum pulvis quatuor drachmarum pondere cum lacte sumptus, venereas vires adauget. Exacunt preterea, Autenna auctore, oculorum usum, & eorum nubesulas, argemasque extercunt. Atque hæcenus de historia & virtus Caryophylli feminis aromatici. CARYOPHYLLORVM plente ramusculum, Caryophylli onulum, quos hic imaginem damus, misit ad me Franciscus Calzolarius Veronensis. Excalscentium Caryophylli, & extenuant ordine tertio, roborant & aperunt simul, incidunt, in cibis deuorati, ventriculi iccinoris, cordis, & capitis affeibus auxiliantur. In puluerem haustu ex uino, aut malorum cydoniorum succo, uomitiones cohibent, caliacos iuuant, nauseam remouent, & cibi appetentiam reuocant, roborantque, cum ventriculo, tum etiam caput. Afferunt & iccinori præsidium, nanque ubi refrigeratum fuerit, bellè excalscent. Ideoque hydropticis, & præsertim anasarca affeibus, vtiliter propinantur. Officium reuocant annis deliquis laborantes, manifestè anhelitum commendant. Conferunt comitialibus, resolutis, consulsis, stupidis, & ueterosis, concoctiones adjuuant, & alui flores torrefacti cohibent, illinuntur quoque perquam utiliter cum mastice, Rhoë, corallis, & punci floribus, ad ventriculi morbos, & præsertim hos, quibus adhibicione opus est. Haustu quatuor drachmarum pondere ex bubulo, caprillaë lacte, veneream excitant. Exacunt preterea oculorum aciem, & caliginos tollunt, qui etiam nubesulas, & argemas, in tenuissimum puluerem triti, & oculis indit. Idem tam deuorati, quam suffiti, valent aduersus pestilentem contagionem: suffiantur vtiliter capitis fluxione obnoxii, & qui nauim obstruere eo Laborant, fumo naribus excepto.
- Adiuntur in antidotis, & in succis, qui ventriculo, & capiti roborando parantur. Ceterum quoniam in Caryophylli nomen incitamus, hic non profus in tactos relinquemus flores illos, qui ab odore similiter CARYOPHYLLI, & Garofoli vulgo vocantur. Hi quidem non fuerunt, quod ego sciam, à veteribus cogniti, est nobis hodie sint adeo celebres, vulgares æque acinacundi, ut nullus iam sit hortus, nulla ædiu ferè fenestra, hæc hisse floribus non ornentur. Horum plantam recentioribus nonnulli Veronicum Coronarium appellant, sed quo auctore, hæcenus comperit non habeo. Verim ne videat error inuenta negligere, liceat etiam mihi eadem uti nomenclatione. Veronicum itaque coronarium, quod caryophyllum appellamus, folijs est longis, Tragopogoni modo, breuioribus tamen, carnosioribus, ac pinguioribus, incuruis, & in acutum desinentibus. Cauliculos edit numerosos, rotundos, geniculatos, læues, cubitales, tribus, quatuor in summitate adnatis, in quorum lacunine teres, longiusculusque calyx spectatur, superiore parte serræ modo denticulatus, & duo folios spectatissimus ornament. Caryophyllorum odoratus, unde illi nomen. Variat in floribus color, quandoquidem alij cocineo colore rutilant, alij saturata purpura nitent, alij candido, alij carneo colore gaudent. Sunt & versicoloris nonnulli, sed maximo parati, feminibus diuersorum generum simul confectis. Stipantur ad omnes numeroque foliorum serie, perinde ac rosa, cum quibus de pulchritudine, odoris præstantia, & colorum varietate ad victoriam usque certant. Ideoque mirum, nullam apud antiquos horum extare memoriam. Habetur eadem planta etiam sponte nascens, altera floribus rutilis, altera candidis, & traque tamen gracilior, flore paruo, haud folioso, & nullo caryophyllorum odore. Nascentur locus incultis, & aridis. Calida, siccaque, pollere facultate alite Veronicum indotum esse potest odoris fragrantia, & saporis amarulentia quedam. Flores, & præsertim purpureorum, præstant ad omnes cordis affeibus, nempe ad animi deliquia, & cordis ipsius tremorem: præstat item ad uertigines, epilepsiam, paralytism, & convulsiones, ex Betonica, aut amarici decocto poti. Afferuntur saccharo, perinde ac rosa, utiles admodum non solum ad prædicta omnia, sed ad cuncta uenena, & uenenosiorum animalium icibus. Dantur ad infestiorum animalia necanda, & aduersus pestilentie contagia. Valentius tamen id facit succus, ex uniuersa planta expressus. Nanque is haustus, quatuor unciam pondere, ubi morbus inuaserit, liberat. Sylyestrium radices, trium drachmarum pondere haustu ex meraco, à viperæ deuorsos sanant. Fu ex altilium floribus acetum, qd in eo infolatis, quo naribus illitio reuocantur animi deliquio conseruati. Idem quoque uile est pestilentis auræ arcenda, ubi eo quotidie nares, arterie, & manus irrorantur. Quod Græci πικρὸν, id Piper Latini vocant: Mauritanij, Fulfel, seu Fulsal: Itali, Pepe: Germanis, Pfeffer: Hispanis, Pimenta: Galli, Poivre. Quod uero Græci καυροφυλλιον, Latinis pariter Caryophyllium appellatur: Mauritanis, Carunfel, seu Charunfel: Barbaris, Garofilus: Italis, Garofano: Germanis, Nagel: Hispanis, Clauo de especia, sine Clauel: Gallis Girophles.
- † Ex Græcis uulgatis codicibus aliqui hoc in loco scriptum habent αἰσασ, quod sonat, ut dicunt: alij uero αἰσάν, id est, ut lenticula. Vnde etiam ex interpretibus alij hanc, alij illam secti sunt lenticionem. Orbibus uero nec hoc nec illud legitur: qui præterea alia multa & hic, & alibi non describit, quæ fortasse non ternerè quis illegitima iudicare possit.

Caryophylli
floris & eius
mentio.

Nomina.

Zr, 104p.

G I N G I B E R .

C A P . C L I I I I .

Gingiber sui generis planta est, in Troglodytica Arabia magna ex parte nascens. Qua uirente ad multa, perinde atque nos ruta utuntur, & primis potibus, & eduljis admiscunt. Huius radices, cyperi modo, parue sunt, candidantes, & odoratae, atque piper sapore imitantur. Eligi debent, quæ teredines non noverunt. A multis tamen ob id conduntur, quod celeriter cariem sentiant, & sicillibus in Italiam aportantur. Gingiber cibo conueniens est, & cum condimento assumitur. Excalscentiorium uim, & excoquantem habet: alium leniter emollit: stomacho utilis est: efficax aduersus ea, quæ oculis caliginem offundunt: in antidota addi solet. In summa, piperis uiribus respondet.

Gingiberis
hionia.

Gingiber (vt referunt Lusitani, qui plurimum scuidisse fatentur in India) radix est, quæ geniculatis reperit inter nodos
folijs arundinacis, quæ bis, ter, in anno renouantur, ac reuincunt, sed quæ in cacumine fastigiantur, graminis ampli-
tudinem non excedere aiunt, nec quicquam in ea regione frequentius inueniri. Subtendunt non nihil fibosse discriminis in sapore
cum præcox erit. Opportunum demetendi tempus, cum folia inaruerint, alioquin & terredini obnoxium est, & carie ten-
tatur. **E**xuritq; nonnquam eius radix libris pondo, sed non omnibus eadem est amplitudo. Plus in profundum non agit-
tur, quam ad ternos quaterosque palmos. Cum erunt, radicis intermodum in scrobe flosiores relinquunt, terramq; illi aggre-
rent, cum eius radices semen, proximo anno erunt fructum, id est, reuerginatas radices. **A**dhibetur gingiber in Italiani com-
positum esse Calcem magno India emporio, atque ex Troglodytica Arabia non solum tractu temporis exiccatum, sed & sac-
charo recentissimum affertur, uel quomodo mellis genere, quod quibusdam est siliquis exprimit. Id sane longè magis Fe-
neto præstat: cum hoc officinarum mandonem ex aridis fiat radicibus, longo temporis tractu modo accerrimo lixiuio, quæ
quæque cinere parato; modo muria; modo dulci aqua maceratis, & edomitis, quibus non modò odor deperditur, ac
energeticus sed & sapor, & acrimonia subtrahitur. Illud uero cum statim è terra effluui nulla ferè maceratio condat-
tur, vires & facultates non exiit, sed eas feruat. **Q**uanquam Brasauoli non rectè, meo quidem iudicio, nelle uidetur,
quod Venetis mangonizatum Gingiber gustantibus plus acrimoniae relinquit, quam illud quod recentissimum in India si-
liquarum melle, aut saccharo conditum afferuntur, & cum alijs aromatibus generibus ad nos conuehitur. **Q**uod quantum
ad veritatem, & ratione dissonet, si iudicare poterunt, qui diu in myropolis versati, rem omnino exploratam habent. **G**ingibe-
ris vires memoris prodidit Galenus libro v i simplicium medicamentorum, sic inquit. **G**ingiberis radix trius est, quæ
quæ utique ex Barbaria ad nos conuehit. **E**xcalcificat potenter, sed non primo statim occurrit, velat piper: unde, sanè &
minus esse subtilium partium, quam piper, existimandum. **S**iquidem in tenues solueretur partes, & celerrime actu ut illud
ficeret calidum. **A**pparet enim illaborata, & crassior adhuc quadam ei inesse subtilitas, nec ea sicca, & terrestris, sed humida
potius atque aquæ. **Q**uo fit, vt facile perforatur, cum salicet recrementia insit humiditas. **N**eque enim quicquam
eorum, quæ aut planè sicca sunt, aut humida, sed elaborata, & familiarem continentia humiditatem, huic uitio obnoxia
sunt. **I**dem vsu venit piperi longo. **A**tque hinc est, quod diutius perferuat, quæ proficiuntur a gingibere, aut pipere lon-
go caliditas, quam quæ ab alio, aut nigro. **N**am sicut ab aridis caloris flamma simul celerrime accenditur, & pipere
dispertitur: eundem in modum, quæ a siccis potestate medicamentis editur caliditas. **A**t quæ prodiit ab humidioribus
cecu ligna sunt uiridia, & tardius accenditur, & durat diutius. **E**x quo fit, vt utriusque medicamenti diuersus sit vsus. **S**iquidem
ubi totum corpus celeriter excalcifere consiliu est, eam tunc exhibenda sunt, quæ & celeriter a caloris nostri contactu in-
calcifit, & celeriter quocunque feratur. **V**erum ubi partem quamuis refrigeratam recalcifere studemus, contrà agen-
dam, nimirum quæ tardè calefcentia plurimo tempore perdurat, eo offeruntur. **C**eterum licet gingiber, & piper ab omni
hac ratione a nigro pipere differant; non magna tamen est differentia. **A**t nasciturum, napi, thepsia, & agrestium colum-
barum sterus maiori tempore perfectè accenduntur, & plurimo tempore perdurant, hactenus Galenus. **F**aciem gingibe-
ris representat radix illa, quam Mauritani, & officina **Z**EDOARIA appellant, odorator tamen amaritula, neque
adeo ut gingiber acris. **H**uius nusquam, quod sciam, meminere veteres Græci, est recentiores ab Arabicis edocsi nempe
Aetius, & Aetharius eam suis medicamentorum compositionibus admiscant. **Z**edoaria (vt cap. clxxxii. tellis esse
Serapio) conuehitur è Sinarum regione ultra extremas Indis oras. **E**t sunt radices rotunda cum facie, tum magnitudine
Aristolochie, rotundæ similes, colore autem, & sapore Zingiber emulantur. **E**xcalcificat Zedoaria, & siccit odor feru-
do, status discutit, & propria quadam facultate impinguat. **P**ost septem graue uirus auinum, quod aliis, cepa, uel uinum
excitant, abigit. **P**uenosorum animalium moribus soluitur, alius fluxiones sistit, uteri ab excessu resoluunt, nominationes re-
primunt, & coli cruentis tollit. **H**inc Serapio. **C**uius quidam autoritate freti, cum Zedoariam, quæ passim in myropolis habe-
tur radices esse longas inspiciant, maximè consentiunt legitimum has Serapionis esse Zedoariam, sed genuinum esse Cosium
affirmant. **V**erum si rotundas Zedoaria radices inspicierent, quæ apud me sunt, à Francisco Calzolario Peroneni mihi dono
data. **A**ristolochie faciem referentes, & soliditate pares, nihil mihi uerendum est, quin illi suam immutauerit. **F**enestrationem,
siquidem uiderent rotundam Zedoariam eiusdem esse saporis, coloris, odorisq; quibus longa referta est, & nihil nisi forma
ab ea differre afferere cogenter. **Q**uinetiam proculdubio fatentur (ut ego quoq; existimo, imò potius non dubito) duo
haberi Zedoaria genera perinde ac Aristolochie, nempe rotundum alterum, alterum longum. **A**t qui reuera, non parua ori-
tur mihi suspitio an. **A**uicennæ, & Serapionis Zedoaria eadem sint radices, cum scribat Auicenna prestantiorum Zedoaria
apud Napellum nasci, & ipsius esse Theriacam. **I**d quod me adducit ad credendum eam esse Auicennæ Zedoariam; quam
quidam Antoram (ego Antioram) appellant, quod hæc omnium consensu uicam cum Napello nascatur, & eius sit antio-
toram. **T**oram enim vulgus Napellum appellat. **E**t Antioram, uel Antoram Auicennæ Zedoariam, quod contra Toram
presentantem sit auxiliu: Deinde opinione auget, quod uideam Auicennam Serapionis Zedoariam, & eiusdem uires de
scribere sub capite, & nomine Zurbumbi, ut latius in Epistolis nostris scripsimus ad Guilielmum Quacelbenum. **N**on de-
sunt, qui crediderint, quod ARNABO, de quo scribit Paulus, & Mauritanorum zedoaria uinum, & idem referant medi-
camentum. **V**erim Serapionis testimonio cap. clxxxii. **A**rnabo apud Græcos nihil aliud designat, quam Zurbumbi
apud Arabes: quippe quod hoc loco de Zurbumbi eadem scribat Serapio, quæ de arnabo ante ipsum adnotauit Paulus. **E**st
autem Arnabo, ut ex Serapionis autoritate memoris prodidit siccus, arbor proceræ, in oriente proueniens: folijs longis;
colore uiridi, in luteum languescente, salicis modo, sicuti & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est, citreum odorem spirans. **Q**ui-
bus facile patet, arnabo non modò zedoariam non esse, sed nec in Europam ad nos aduehi. **Q**uo fit, ut Cordus aberrasse
prehendatur: quippe qui Zurbumbi zedoariae genus existimet. **H**unc fortasse fecerit Fuchsius medicus doctissimus, in libro
de compositione medicamentorum, quem loqupletatum nuper edidit, non sine magno errore putat Zurbumbi & zedoariam
idem esse. **Q**ui non minus in Arnabo quodam errasse cognoscitur, quod uelut Doronicum orientale id esse, quod Paulo
Arnabo, atque res hæc aliter se habet, ut ex ante dictis satis colligi potest. **H**allucinatur etiam hæc in re Brunfelsius: quod is
scripserit suo de medicis uocabulis onomastico, quod arnabo & ramorum cortex. **I**nfructifera est

Hydroper. in pl.

HIDROPIPER. CAP. CLV.

Hydroper apud aquas nascitur, quæ stagnant, aut pigro lapsu repunt. Caulem edit geniculatum † solidum, multis alis concavum: folia menthæ, maiora, molliora, cæcidioraque, † gustu piperis, acri, citra tamen ullam odoris gratiam: fructum acrem, in furculis parvis, prope folia racematum coherentem. Folia cum femine illita tumores, ueteresque duritias discutiunt, fugillata delent: quæ postquam inaruerunt, tusa pro pipere in obsonijs admiscetur. Radix parua, nullius in medicina usus.

† Solidum non legitur in Rib.
† Persicaria.
† acris.
Orib.

TAmetsi pro virili parte contendat Ruellius, ut non minus doctis, quam elegantissimis uerbis comprobet, eam non spernendam stirpem, quam vulgus officinarum Eupatorium appellat, legitimum esse Hydroper; is tamen hac in re aperte hallucinari deprehenditur, quævis alioqui fuerit non modò in medica materia peritus, sed & Latinis, & Græcis literis apprime doctus. Siquidem Dioscoridi Hydroper folia edit menthæ maiora, molliora, candidioraque, gustu piperis, acri, citra tamen ullam odoris gratiam: non autem amaro sapore, ut Ruellius ait, Dioscoridis uerba peruertens, quò facilius

Hydroperis confidit.

Ruel. lapsus.

suam astruat sententiam. Vulgare verò Eupatorium folijs crescit cannabinis, duris, hirsutis, amaro gustu, non quidem acris, ut piperis: quin etiam adeò odoratis, ut hac de causa herbam esse viribus insignem, quamvis ab antiquis silentio prætermissam, semper existimauerim, cum tamen odorù fragrantiam in hydro-pipere reperiri neget Dioscorides. Præterea hydro-piperi caulis inest geniculatus, solidus, à foliorum, & adnatorum exortu alis plurimis concavum: semine etiamnum acris, in ramisculis prope folia racematim coherente. Pseudo-eupatorio verò caulis est procerus, minimè geniculatus, in cuius ramis nullum apud frondes racematim coheret semen, sed in cacumine flores gerit subrubentes, qui diuisti mustarij facie, sylvestris origani modo, per maturitatem in pappos euanescent: è quibus semen prodit amarum totius plante sapore; quamquam esse hoc acrimonia præditum non rectè Ruellius asseneret. Qui quoniam vulgare Eupatorium plerumque in aquis oriri conspexerit, id omnino legitimum esse Hydro-piper pro certo asserere non dubitauit, nulla prorùs habita ratione, an alia inter se responderent nota. Quamobrem, ut ex dictis rationibus clarissimè patet, Ruellius hac in re non ita maturè mihi uidetur sensisse, ut eius clara doctrina, ingenij, præstantia exposcere uidebatur. Quandoquidem cum vulgare hoc Eupatorium primo flatim occurssu gustui amarorem relinquit baudquaquam obscurum, facillè hinc indicium consequi potuisset, hoc non esse hydro-piper, quo unà cum sale in ciborum condimentis piperis uice præfusa ætas utebatur: nam que amara sunt præterquam quòd piperis uicem explere minimè ualent in cibis addita, ab omnibus respiciuntur tanquam naturæ inimica.

Ceterum

Ceterum si in Italia *Hydropiper* nascitur, illa meo quidem iudicio est *persicaria* (ut uocant) species, quæ in alterius discrimen, cui folia insunt pillo colore emaculata, nullis similibus inficitur notis, sed folio tantum uiridi adolescit. Quippe quæ folijs proueniat oblongis, mentha maioribus, mollioribus, ac candidioribus: caule admodum geniculato, duroque, alis concavo: è cuius adnatis rarisum semen racematim prodit, acri admodum gustu, ita ut linguam uehementer nectit. Illud insuper hanc opinionem corroborat, quòd prope stagnantes aquas hæc planta plerumque uirescat, ubi eam Dioscorides nasci testatur. Manebo itaq; hac in sententia, etiam latrantibus *Sycophantis*, quousq; nouus quispiam appareat *Dioscorides*, qui aliud afferat nobis *Hydropiper*, quod sua è sede hinc abigat *persicariam*. Sternitur commodè hæc recens, uiridq; in *Thalannis*, pulicibus necandis, & postera die eicitur. Sulle carnes salis, circunducta herba preseruatur à tarmis, & ue rimbis. Ideoq; præstat succus ad uermiculosas aures. Ceterum Altera, quæ maculosis prouenit folijs, uiribus est longè imbecillioribus, nam cum nihil prorsus acedimè respiciat, sed aspero, & adstringenti sapore prædita sit, exalfacere perinde ac altera haudquaquam potest. Memini *Hydropiperis* *Galenus* libro VII. simplicium medicamentorum, sic inquit, *Hydropiper* à locis, in quibus nascitur, & à similitudine, quæ illi cum *pipere* in gustu est, nomen sortitum est. Ceterum calidum est, sed non tantum, ut *pipere*. Attamen herba ipsa citamum uiridis cum semine, cataplasmatis in modum imposita, sit gillata, & tumores induratos digerit. Herba, quæ *Græcis* ὕδριον. Latinis similiter *Hydropiper* uocatur: *Italis*, *Hydropipe*, & *Pepe* aquatico: *Germanis*, *Yua* uel *peffer*, & *Mucken Kraut*: *Hispanicè*, *Huerua* pexiguera sive mancha.

Quæ Persicaria sit Hydro-
piper.

Hydropiper-
risesutes ex
Gal.

Nemina.

PTARMICA.

† Orb. *as. 1.1.*
 .1. tenues.

Ptar mica exiguus frutex est, furculos habet paruos, multos, 1& rotundos, abrotono nõ dissimiles, & circa eos folia olea, longa, multa: & in cacumine capitulum, uti anthemidis, paruum, rotundum, quod suo acri odore sternutamentum excitat: unde nomen accepit. Folia cum floribus illita, su gillationes rapiunt. Flores sternutamenta efficacissimè mouent. Nascitur in montibus, & petrosis.

PTARMICA ALTERA.

Ptar micæ hi-
 storis.

Ptar mica in Boemia passim in hortis seritur, è montibus, in quibus nascitur, illic translata. Hanc, quod acris sit sapore, quidam Pyrrhtrum uocant. Surculos habet tenues, seorsim drantales, rotundos, & circa eos folia oblonga, oleagine, copiosaque. & flores in cacumine Anthemidis figura, sed diluatore umbilico, qui suo acri odore sternutamenta mouet, unde illi nomè. Nascitur sua spòte in montibus, saxosis locis. Aperit ptarmica, discutit, pronocat, attenuat, & incidit. Sicca pulvis naribus inditus sternutamenta mouet. Mansa radix dentium dolores mulcet, & pituita detrahit. Est quoque ALIA PLANTA, quam

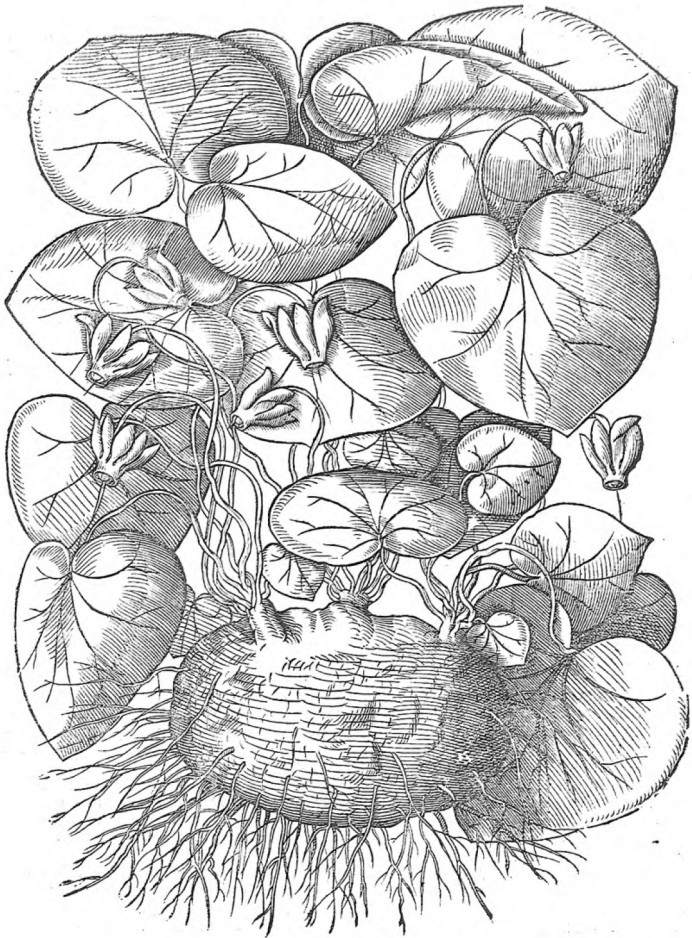
Ptar micæ ui-
 res ex Gal.

Ptar micæ appellare libuit, quod caulibus tenuibus proueniat, folijs olea, & floribus, & capitulis, que naribus immissa, sternutamenta cieat. Perim hæc Dioscoridis Ptar mica nõ est. Huiusce meminit Gal. lib. v. 111. simpl. medicamentorum, his uerbis Ptar mica flores cienda sternutantis uim obtinet: est enim temperies eius calida, & sicca, uiridis etiamnum ordine secundo, siccata tertio. Eius nomen Græcum *πταρμικα*: Latinum item Ptar mica, & Sternutamentaria: Italicum, Ptar mica,

Nomina:

RADICVLA

Cyclamini genera, & uires ex Mel.

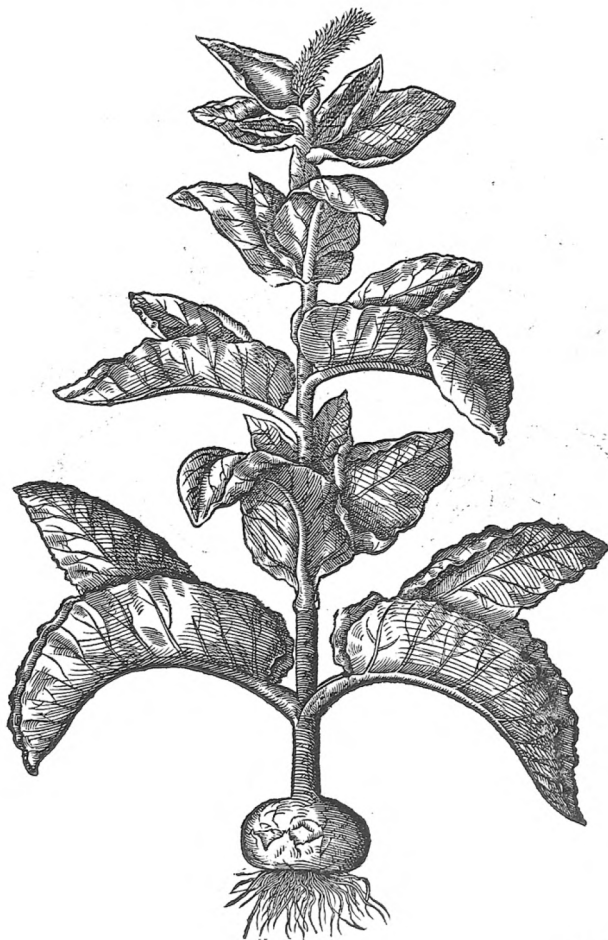
tota Mauritanorum familia primum tantum genus, non autem alteram Cyclaminum Bothomariem nuncupat. Non defuerunt, qui uarias ad nos cyclamini alterius plantas miserint censendas. sed cum pluribus cyclaminis ipsius destituerentur nominibus, eas omnes me neglectissime, ingenue fateor. Cyclamini primi generis duae (vt Mesius auctor est) reperientur species, maior, & minor. Hac radice prouenit parua nucis auellanae, cicerumq; magnitudine. Illa uero magna constat radice, in rari modum extuberante, pullo colore: quae (vt diximus) vulgaris admodum est, & passim in syluis, & umbrosis nascens. Minorem uidi ego in agro solum Tridentino in uallis Anania montibus, ubi copiosa nascitur. Cyclaminus (ut idem Mesius memorie prodidit) tam hausta, quam clystere infusa pituitam viscosam mirifice detrahit. Coli criciatus tollit à pituita progenitos, aut ab induratis excrementis. Succus in erinis additur ad expurgandum cerebrum, quòd diuturnos finiat capitis dolores, frigidisq; conueniat hemieranis. Item resolutis opitulatur, ac omnibus cerebri, & neruorum affectibus à frigiditate proueniens. Aqua distillata è cyclamini radicibus, si naribus sursum trabatur, fluentem inde sanguinem mirum in modum sistit. Eadem pota sex unciarum pondere, addita selectissimi sacchari vncia, manantem è pectore, aut uentriculo, aut locinore sanguinem mirifice cohibet. Et fracta ibi uasa conglutinat. id quod nos attestamus. Succus cum oxymelite sumptus durarum drachmarum pondere, alium exoluit, & lecoris, lienisq; obstructiones auerit, quo fit, ut hydropicos & ictericos iuuet. Sed is propinandus non est, nisi addita Mastiche, aut myristica nuce, aut Rhubarbari scrupulo. Nanque haec eius uementia minuunt. Contusa radices recentes illinuntur utiliter scyrrothi, durisq; tumoribus, & strumis. Additur quoq; uti-
liter

liter succus in unguentis, quæ ad splenis tumorem, duritiemque parantur. Plures enim lienosis hoc medicamento sanati sunt, qui pluribus antea nisi sanari nequiverunt. Idem magno quoque auxilio additur in clystera vis, qui coli dolore, & cæteris intestinorum torminibus vexantur. Africella recens radix, aut succus ex lana impostus, hæmorrhoidas curat. Sanat radices aurium sonos, & striditatem, si concisæ, in rosaceo, amygdalino, chamæmalique oleo, & vini modico conferueant, & deinde oleum guttatim in aures fundatur, & ex coctis radices calide auribus applicentur, vesperi cum se cubitum recipiunt affecti. Verum hoc pluries repetendum est, radicibus mane sublatis, auribusque calido vino ablatis. Idem quoque præstant, si causa perscori, amararumque amygdalarum aliquot contundantur, & deinde in aqua vitæ maceverentur diebus tribus, si quidem expressus inde cremor, auribus inditus, mirifice auxiliatur, si una, aut altera eiusdem gutta instilletur eodem tempore. Succus cum æquali mellis portione, in ore detentus, lingua, gingivarum, cæterarumque circumstantium partium vitia, sanat, & dentium dolores multat. Gargarisatur succus, addita plantaginis aqua, ad omnes faucium morbos. Cyclamini meminit Gal. lib. v. 11. simplicium medicamentorum, ubi ita scribit. Cyclamini varias vires obtinet: nam & abstergit, & incidit, & ora uenarum aperit, & attrahit, & digerit. Clarum uerò id est ex particularibus operibus. Adeo uehemens eius facultas est, ut abdomine illito, uentrem subducatur, & fetum interimat. *Κυκλάριος* herba sic Græcis, Latinis quoque Cyclaminus, & Rapum terre uocatur: Mauritanis, Buchormarien, Buthermarien, seu Bothormarij: Barbaris, Cyclamen, T-anis porcinus, & Arthamita: Italis, Ciclamino, & Pan Porcino: Germanis, Schuueinbrot, Erdapffel: Hispanis, Pan de puero: Gallicis, pain de porcean.

Cyclamini vires ex Gal.

Nomina.

DRACUNCVLVS MAIOR.

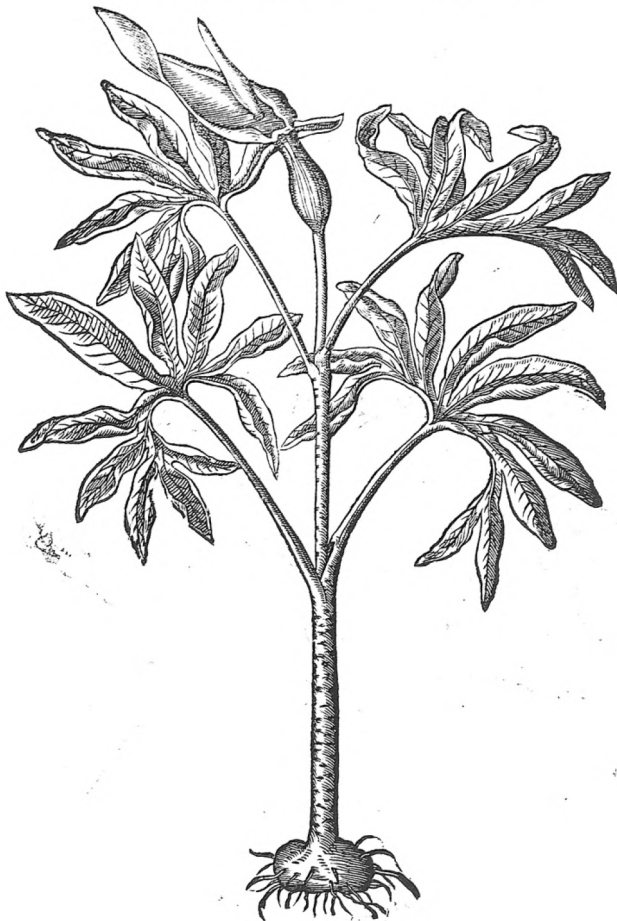

Δρακύντις, μίσγ' αλ. η.

DRACUNCVLVS MAIOR. CAP. CLX.

Dracunculus maior in vmbrosis circum septa gignitur. Caulem habet rectum, læuem, duùm cubitorum, baculi crassitudine, versicoloribus draconum maculis, purpureis tamē euincens; folia rumicis, sibi inuicem implicata. Fructum summo caule facit, racemosum, coloris primū cineracei, mox per maturitatem in crocum, & purpuram vergentis; radicem prægrandem, rotundā, candidam, cortice tenui vestitam. Colligitur, dum mature scit, & succus exprimitur, siccaturq; in umbra. Radix quoque mellibus effoditur, eloraque particulatim conciditur, & funiculo transfixa siccatur in umbra. Vis ei calfaciendi cum diluta vini portione. Crudam, coctamve cum melle delingi prodest contra orthopneas, rupta, conuulsa, tussim, & destillationes. pota cum uino Venrem stimulat: vlcera, quæ cacoethe uocantur, atque phagedænica expurgat, præsertim cum vite alba. ex ea, & melle collyria ad fistulas, & partus euocandos componuntur. ad virgines cum melle, efficaciter illinitur: polypus, & carcinomata absumit. Succus ad oculorum medicamenta, item contra nubeculas, caliginem, albugines; effectum præbet. Herbar, radicisq; odor teneros conceptus abortu uiuat. item si triginta grana eius in posca bibantur. Sunt, qui eius succum cum oleo, aurium doloribus insudare: quin etiam folia, utpote quæ adstringant, vulneribus recentibus imponere, & cocta in vino perniciosis. **Qui** folia manibus affricerit, aut radicem exemerit, posse à vipera feriri inficiantur.

DRACUNCVLVS MINOR.

nienter imponuntur: decocta in uino pernionibus apposuisse prodest. Cafcus folis intolutus, à putredine defenditur. Succus radicis ad nubeculas, albugines, & oculatorum caligines, conuenit. Radix eocta, crudaue, ad sanorum usus, pro olerere recipitur. In Gymnecis insulis, quæ Balearcs uocantur, cocta in radicem cum melle multo, in conuiuijs placentarum loco offerunt. Radix mellibus effoditur, lotaque frustatim conciditur, & lino traicta, siccat in umbra, & ita reconditur.

Dracunculo-
rum confid.

Licet in uetustis quibusdam Dioscoridis codicibus maioris, minorisque Dracunculi historia speciatim diuisis capitulis adnotata reperiat: attamen cum altera ab altera parum distere uideatur, cumque etiam Galenus, Paulus, & Serapio, qui in simplicium materia Dioscoridem ad unguem secuti sunt, eiusque dicta bona fide retulerint, unius tantum Dracunculi meminerint; non ab re credere recentiorum nonnulli, horum alterum ex alterius auctoris officina prodidisse, & alii cuius curiositate hic historia Dioscoridis accrescisse. Quamobrem ego quoque cogor eisdem adductus rationibus, aliquatenus in eorum ire sententiam quamquam ingenue fateri possum, me utrunque Dracunculum Tridenti, ac Veneris uideisse. Alterum quidem, qui maior est, ari, siue rumicis folijs, sibi inuicem impletis: caule bicubitali, baculi crassitudine, versicolore, maculis in purpuram nigricantibus repleto, adeo ut angui similis uideatur. Alterum uero, qui & minor, & omnibus uulgariis est, folijs hederaceis, albis quibusdam maculis conspersis: caule, ac fructu maiori similibus. Quippe quod longam ex se

DRAGONCELLVS.

